

Sağlık Bakanlığından:

ENFEKSİYON KONTROL HEMŞİRELERİNİN EĞİTİMİNE VE SERTİFİKALANDIRILMASINA DAİR TEBLİĞ

Resmi Gazete: 18.11.2006 - 26350

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

□□□□□□□□□□ **Amaç**

□□□□□□□□□□ **MADDE 1** –(1) Bu Tebliğin amacı; yataklı tedavi kurumlarında görev yapacak enfeksiyon kontrol hemşirelerinin eğitimi ve sertifikalandırılması ile bu personele eğitim verecek olan eğitim merkezlerinin tespitine ve taşınması gereken niteliklere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

□□□□□□□□□□ **Kapsam**

□□□□□□□□□□ **MADDE 2** –(1) Bu Tebliğ; enfeksiyon kontrol hemşireliği eğitimi verecek eğitim merkezlerinin eğitim faaliyetlerini, eğitim verecek kişileri ve bu merkezlerde eğitim verilecek enfeksiyon kontrol hemşirelerini kapsar.

□□□□□□□□□□□□□□ **Dayanak**

□□□□□□□□□□□□□□ **MADDE 3** –(1) Bu Tebliğ; 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 9 uncu maddesinin (c) bendine, 13/12/1983 tarihli ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 43 üncü maddesine ve 11/8/2005 tarihli ve 25903 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yataklı Tedavi Kurumları Enfeksiyon Kontrol Yönetmeliğinin 16 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

□□□□□□□□□□□□□□ **Tanımlar**

□□□□□□□□□□□□□□ **MADDE 4** –(1) Bu Tebliğde geçen;

a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,

b) Eğitim Koordinatörü: Eğitim merkezlerinin bulunduğu illerdeki hemşirelik hizmetleri hizmet içi eğitim il koordinatörlerini,

c) Eğitim Merkezi: Bakanlık tarafından enfeksiyon kontrol hemşireliği eğitimi vermek üzere yetkilendirilmiş olan yataklı tedavi kurumlarını,

ç) Eğitim Programı: Eğitim merkezlerinde uygulanacak teorik ve pratik eğitim programını,

d) Eğitim Sorumlusu: Eğitim merkezlerinde verilecek eğitimle ilgili her konuda sorumlu olan hastane enfeksiyon kontrol hekimini,

e) Eğitimci: Eğitim merkezlerinde eğitim programında görev alacak öğretim elemanı, doktor, uzman veya hemşireyi,

f) İl Sınav Komisyonu: Kurulunun belirleyeceği bir üye veya uzman, eğitim koordinatörü, eğitim sorumluları ve il sağlık müdür yardımcısından oluşan komisyonu,

g) Kursiyer: Eğitim merkezlerinde enfeksiyon kontrol hemşireliği eğitimi verilecek olan hemşireyi,

ğ) Kurul: Bakanlık Makamının 20/2/2006 tarih ve 2761 sayılı Oluru ile oluşturulmuş olan "Hastane Enfeksiyonları Bilimsel Danışma Kurulu"nu,

h) Müdürlük: İl sağlık müdürlüklerini,

ı) Sertifika: Eğitim programı sonucunda yapılacak sınavda başarılı olan kursiyerlere verilen belgeyi,

i) Yataklı Tedavi Kurumu: Yönetmelik kapsamında olan tüm yataklı tedavi kurumlarını,

j) Yönetmelik: 11/8/2005 tarihli ve 25903 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yataklı Tedavi Kurumları Enfeksiyon Kontrol Yönetmeliğini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Eğitim Merkezlerinin, Eğitimcilerin ve Kursiyerlerin Nitelikleri

□□□□□□□□□□ Eğitim merkezlerinin nitelikleri

□□□□□□□□□□ **MADDE 5** –(1) Eğitim merkezi yetkisi, özel dal hastaneleri hariç en az 300 fiili yatak kapasitesi olan üniversitelere ait hastaneler ile eğitim ve araştırma hastanelerine verilebilir. Kursun teorik eğitimlerinde üniversitelerin tıp fakülteleri, hemşirelik yüksek okulları ve sağlık yüksek okulları ile işbirliği yapılabilir. Eğitim merkezi olarak yetkilendirilecek kurumlarda:

a) En az bir yıldır enfeksiyon kontrol hemşiresi tarafından aktif prospektif hastane enfeksiyonları sürveyansı yapılıyor olması,

b) En az bir yıldır yoğun bakım ünitelerinde hastaya dayalı ve invaziv araç ilişkili hastane enfeksiyonları sürveyansı yapılıyor olması,

c) En az bir yıldır hastane enfeksiyonu sürveyans verilerinin bilgisayar ortamında kayıt altına alınıyor olması,

ç) Her 250 yatak için tam gün görev yapan ve ek görevi bulunmayan, hemşirelikte en az lisans mezunu bir enfeksiyon kontrol hemşiresi bulunması,

d) Hastane enfeksiyonları ve epidemiyolojisi konusunda ulusal veya uluslararası sertifikaya sahip bir enfeksiyon kontrol hekiminin bulunması,

e) Eğitimci sayısının en az beş olması ve bu eğitimcilerden en az birinin bir enfeksiyon kontrol hekimi olması zorunludur.

□□□□□□□□□□ **Eğitim merkezlerinin belirlenmesi**

□□□□□□□□□□ **MADDE 6 –(1)** Yetkili eğitim merkezi, 5 inci maddede belirtilen niteliklere sahip olduğunu son bir yıla ait çalışma raporları ile belgelendirerek, yetkili eğitim merkezi olmayı talep eden merkezler arasından, Kurul tarafından belirlenen kriterler çerçevesinde Bakanlıkça belirlenir ve enfeksiyon kontrol hemşireliği eğitimi vermek üzere yetkilendirilir.

□□□□□□□□□□ **Eğitim merkezlerinin denetimi**

□□□□□□□□□□ **MADDE 7 –(1)** Başvuruda bulunan eğitim merkezleri gerek görüldüğü takdirde eğitim öncesinde, bilgilendirilmek suretiyle; fiziki koşullar, eğitim merkezlerinin ve eğitimcilerin nitelikleri, eğitim programı gibi konularda Yönetmeliğe ve bu Tebliğe uygunluk yönünden yerinde değerlendirilir.

a) Denetim bir sağlık müdür yardımcısı ve Kurul üyelerinden biriyle veya Kurul tarafından görevlendirilen bir uzmanla yapılır.

b) Yapılan denetimlerin sonuçları bir rapor halinde Bakanlığa sunulur. Tespit edilen eksiklikler ve usulsüzlükler varsa, giderilmesi hususu eğitim merkezlerinin bağlı bulunduğu kuruma yazılı olarak bildirilir. Eksiklikler ve usulsüzlüklerin üç ay içerisinde giderilmemesi halinde ilgili eğitim merkezinin bu yetkisi Bakanlıkça iptal edilir.

□□□□□□□□□□ **Eğitimcilerin nitelikleri**

□□□□□□□□□□ **MADDE 8 –(1)** Eğitimciler aşağıda belirtilen nitelikleri haiz olmalıdır:

a) Teorik eğitim programında eğitim verecek olan eğitimcilerin;

1) Hekimlerin Tıpta Uzmanlık Tüzüğü'ne göre uzman veya ilgili alanda doktora yapmış olması,

2) En az lisans düzeyinde eğitim almış enfeksiyon kontrol hemşire unvanını haiz olması,

3) Üniversitelerin hemşirelik yüksek okulları ya da sağlık yüksekokullarının öğretim elemanlarından oluşması gerekmektedir.

b) Pratik eğitimlerde görev alacak hekimlerin, enfeksiyon kontrol hekimi olması ve en az bir yıldır bu görevi yürütüyor olması; hemşireler ve diğer personelin ise ilgili konuda en az bir yıldır enfeksiyon kontrolünde görev yapıyor olması gereklidir.

□□□□□□□□□□ **Kursiyerlerin nitelikleri**

□□□□□□□□□□ **MADDE 9** –(1) Enfeksiyon kontrol hemşireliği sertifika programına lisans mezunlarına öncelik verilmek üzere; bilgisayar kullanmayı bilen, meslekte en az üç yıl hizmeti bulunan, enfeksiyon kontrol hemşiresi olarak görev yapacakları kurumları tarafından belgelendirilen hemşireler katılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim Programına İlişkin Genel Esaslar ve Eğitim Programı

□□□□□□□□□□ Eğitim programına ilişkin genel esaslar

□□□□□□□□□□ **MADDE 10** –(1) Eğitim programı, teorik ve pratik eğitim programı olmak üzere iki kısımda yürütülür. Sertifikalandırmaya esas eğitim programının süresi toplam dört haftadır. Bu sürenin bir haftası teorik (37 saat), üç haftası pratik (90 saat) eğitim olarak uygulanır.

(2) Her eğitim merkezi, bir eğitim döneminde en fazla o merkezdeki enfeksiyon kontrol hemşiresi sayısının iki katı kadar kursiyere eğitim verebilir.

(3) Her eğitim merkezi her yıl kasım ayının sonuna kadar, bir sonraki yıl için her eğitim döneminde kabul edeceği kursiyer sayısını yazılı olarak Bakanlığa bildirir.

□□□□□□□□□□ Eğitim programının kapsamı

□□□□□□□□□□ **MADDE 11** –(1) Eğitim programı, Ek-1’de yer alan teorik ve pratik konuları kapsar. Kurul tıbbî gelişmelere paralel olarak teorik ve pratik konulara yeni konular ilave edebilir. Yapılan değişiklikler ayrıca yayımlanır.

□□□□□□□□□□ Eğitim programına başvuru ve kursiyerliğe kabul edilme

□□□□□□□□□□ **MADDE 12** –(1) 9 uncu maddede belirtilen nitelikleri taşıyan hemşireler görev yaptıkları kurumlar aracılığıyla Enfeksiyon Kontrol Hemşireliği Sertifika Programına müracaat ederler. Başvuru dilekçeleri ve kurumlarının uygunluk yazıları Bakanlıkça değerlendirilir ve talebin uygun bulunması halinde kursiyer kursa başlatılır.

(2) Eğitime katılacak kursiyer kontenjanının % 65’i Bakanlık ve % 25’i üniversite hastanelerinde çalışan hemşirelere ayrılacaktır. Bakanlık mevcut ihtiyaçlar ve başvurulara göre gerekli durumlarda Kurul görüşünü alarak bu dağılımda değişiklik yapabilir.

□□□□□□□□□□ Eğitim programına devam zorunluluğu

□□□□□□□□□□ **MADDE 13** –(1) Eğitim programına kesintisiz devam edilmesi esastır. Sadece yasal mazeret veya hastalık izni sebebi ile pratik eğitim programında eksik kalan süreler eğitim süresine eklenebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sınav ve Değerlendirme Usul ve Esasları

□□□□□□□□□□ Sınav sorularının hazırlanması

□□□□□□□□□□ **MADDE 14** –(1) Bu eğitim sonunda yapılacak sınavlarda sorulacak sorular, Kurul tarafından Ek-1’de belirtilen konuları kapsayacak ve eğitim programlarında her konu için tespit edilecek zamanlarla orantılı olacak şekilde en az 50 adet hazırlanır. Eğitim merkezlerinin bulunduğu illerdeki Müdürlükler, sınav sorularını ve cevaplarını eğitim programları ile birlikte Bakanlıktan temin ederler. Sınav eğitimin son gününde İl Sınav Komisyonu tarafından eğitim merkezlerinin bulunduğu Müdürlüklerde Bakanlığın bildireceği gün ve saatte yapılır.

□□□□□□□□□□ Sınavlar

□□□□□□□□□□ **MADDE 15** –(1) Sınavlar; çoktan seçmeli şekilde yapılır.

- a) Sınavlar, duyurulan yer, gün ve saatte başlar.

b) İl sınav komisyonu soruları Bakanlıktan kapalı olarak teslim alır, sınav başlangıcında adayların önünde açar ve soru kağıtlarını dağıtır.

c) Sınav sorularının dağıtımı, salon başkanı tarafından yoklama yapıp sınava katılmayanların tutanakla tespit edilmesinden ve sınav kurallarının açıklanmasından sonra yapılır.

d) Sınav sonunda; sınavın başlayışını, devamını ve bitimini, kullanılan kağıtların ve sınava giren adayların sayısını gösteren bir tutanak düzenlenir. Bu tutanaklar salon başkanı ve en az iki gözetmen tarafından imzalanır.

□□□□□□□□□□ **Sınavları geçersiz sayılacaklar**

□□□□□□□□□□ **MADDE 16** –(1) Adaylar aşağıdaki durumlarda sınavlarda başarısız sayılırlar ve bir tutanak düzenlenerek haklarında gereken idari işlem yapılır.

a) Kopya girişiminde bulunanlar veya kopya çekenler, kopya verenler,

b) Sınav disiplinine aykırı davranışlarda bulunanlar,

c) Kendi yerine başkasını sınava sokanlar.

□□□□□□□□□□ **Sınavların iptalini gerektiren haller**

□□□□□□□□□□ **MADDE 17** –(1) Aşağıda belirtilen hallerde sınavlar Bakanlıkça iptal edilir ve haklarında idari işlem yapılır.

- a) Sınav sorularının çalınmış olduğunun tespiti,
- b) Soru zarflarının sınav zamanından önce açıldığıının tespiti,
- c) Soruların yetkili olmayan kişilerce sınavlardan önce görülmüş olması.

□□□□□□□□□□ **Kursiyerlerin değerlendirilmesi**

□□□□□□□□□□ **MADDE 18** –(1) Sınavla ilgili tüm belgeler il sınav komisyonu tarafından toplanarak, gizlilik ilkesine uygun bir şekilde en geç bir sonraki iş günü içerisinde Bakanlığa iletilir. Sınav sonuçları Bakanlığın ilgili biriminde merkezi olarak değerlendirilir. Eğitim programına katılan kursiyerlerin başarılı sayılarak sertifikalandırılması için kurs bitiminde yapılacak sınav sonucunda 100 üzerinden en az 75 puan alması gereklidir. Sınavla ilgili itirazlar Bakanlıkça değerlendirilir, gerekli hallerde Kurul görüşü istenebilir.

□□□□□□□□□□ **Sınav sonuçlarının bildirilmesi**

□□□□□□□□□□ **MADDE 19** –(1) Sınav sonuçları sınavların yapıldığı günü takiben iki hafta içinde ilan edilir.

□□□□□□□□□□ **Yazılı sınavlara itiraz**

□□□□□□□□□□ **MADDE 20** –(1) Kursiyerler yazılı sınav sonuçlarına itiraz edebilirler. İtirazlar sınav sonuçlarının Bakanlıkça ilan edilmesinden başlayarak 15 gün içinde dilekçe ile Bakanlığa yapılır. Bakanlık yapılan başvurulara 15 gün içinde cevap vermek zorundadır.

□□□□□□□□□□ **Sertifikalandırma**

□□□□□□□□□□ **MADDE 21** –(1) Kursiyerlerin eğitim merkezi tarafından hazırlanan, eğitim çalışmalarına dair uygulama ve devam durumlarını gösteren belgeler bir dosya halinde, eğitimin bitimini takiben Müdürlüğe gönderilir. Bu belgeler Müdürlükte yapılan sınav sonuçlarıyla birlikte bir dosya halinde eğitim bitimini takiben bir hafta içinde Bakanlığa gönderilir. Sınav sonucunda 50-74 ve arası puan olarak başarısız olan kursiyerlere bir sonraki kurs döneminde bir sınav hakkı daha tanınır. Kursiyerlere 75 puan ve üzeri olarak başarılı olmaları halinde Bakanlıkça sertifika düzenlenir. İki kez sınava girip başarılı olamayanlara bir sınav hakkı daha tanınmaz.

(2) Kursiyerlerden eğitim süresini tamamlayan, hastalık izni veya yasal mazeretler nedeniyle sınava katılması mümkün olmayanlara bir sonraki sınava katılma hakkı tanınır.

(3) Alınan sertifikanın geçerlilik süresi yedi yıldır. Bu sürenin bitiminde eğitime katılmaksızın, yeniden sınava tabi tutularak sınavdan 100 üzerinden en az 75 puan alınması halinde sertifika yenilenir. Sınavın yapılacağı eğitim merkezleri, sınav yeri ve tarihi, en az bir ay önce Bakanlıkça ilan edilir.

(4) Kanuni hak ve yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla; eğitim programına katılarak sertifika alan hemşireler, en az beş yıl enfeksiyon kontrol hemşiresi olarak çalışmakla yükümlüdür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

□□□□□□□□□□ **Hüküm bulunmayan haller**

□□□□□□□□□□ **MADDE 22** –(1) Bu Tebliğde hüküm bulunmayan hallerde Yönetmeliğin ilgili hükümleri uygulanır.

□□□□□□□□□□ **GEÇİCİ MADDE 1** –(1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihte son altı aydır enfeksiyon kontrol hemşireliği görevini yürüttüğü ve halen bu göreve devam ettiği kurumlarınca belgelenen hemşirelerin eğitim programına katılmaksızın Bakanlıkça en fazla iki defa sınav hakkı verilir. Sınavların yapılacağı eğitim merkezleri ve tarihi, sınav tarihinden en az bir ay önce Bakanlıkça ilan edilir. İlk sınavdan 100 üzerinden 75 ve üzeri puan alan hemşirelere Bakanlıkça sertifika düzenlenir. Sınav sonucunun 50-74 puan arasında olması halinde, ikinci sınav hakkı tanınır. İlk sınav sonucunda 50'nin, ikinci sınav sonucunda 75'in altında puan alan hemşirelerin sertifika alabilmek için eğitim programına katılması gerekmektedir.

(2) Bu tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önceki beş yıl içerisinde en az iki yıl süreyle enfeksiyon kontrol hemşireliği yaptığı kurumlarınca belgelenen hemşirelere bir defaya mahsus olmak üzere eğitime katılmaksızın Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra açılacak iki sınava girme hakkı tanınır. Bu sınavlardan 100 üzerinden 75 alan hemşirelere Bakanlıkça sertifika düzenlenir. 75'den düşük puan alan hemşirelerin eğitime katılmak için diğer adaylar gibi başvuru yapması gerekmektedir.

(3) Bu tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce, hemşire olmamasına karşın iki yıl süreyle enfeksiyon kontrol hemşiresi olarak çalıştığı kurumlarınca belgelenen ebe, laboratuvar teknisyeni/teknikeri, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni, sağlık teknisyen/teknikerlerine bir defaya mahsus olmak üzere, eğitime katılmaksızın Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra açılacak iki sınava girme hakkı tanınır. Bu sınavlardan 75 ve üzeri puan alanlara sertifika düzenlenir. 75 altında puan alanlara ise eğitime başvuru ve sınava girme hakkı tanınmaz.

□□□□□□□□□□ **Yürürlük**

□□□□□□□□□□ **MADDE 23** –(1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

□□□□□□□□□□ **Yürütme**

□□□□□□□□□□ **MADDE 24 –(1)** Bu Tebliğ hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

ENFEKSİYON KONTROL HEMŞİRELİĞİ EĞİTİM PROGRAMI□□□□□□□□□□□□□□□□ **Ek:1**

□

A. TEORİK EĞİTİM KONULARI

SÜRE

1. Giriş ve programı tanıtmaya

Enfeksiyon Kontrolünde Yapılanma ve Mevzuat (Yasa, Yönetmelik vs.)

60 Dakika

2. Temel Mikrobiyoloji I-II

Mikrobiyolojiye Giriş

90 Dakika

3. Hastane Enfeksiyonlarında Sorun Mikroorganizmalar

60 Dakika

4. Hastane Enfeksiyonlarının Önemi ve Tanımı

90 Dakika

5. İletişim

60 Dakika

6. El Hijyeni

40 Dakika

7. Hastane Enfeksiyonlarının

Epidemiyolojisi

Sürveyansın Amacı

Sürveyansın Kapsamı

Veri Toplama

90 Dakika

8. Kan ve Kan Yoluyla Bulaşan Hastalıklar

40 Dakika

9. Standart Önlemler ve İzolasyon Yöntemleri

90 Dakika

10. Nosokomiyal

40 Dakika

11. Nosokomiyal

90 Dakika

12. Nosokomiyal

30 Dakika

13. Damar İçi Kateter

90 Dakika

14. Basınç Yarası Enfeksiyonları ve Önlenmesi

60 Dakika

15. Cerrahi Alan Enfeksiyonları ve Önlenmesi

90 Dakika

16. Yenidoğan

60 Dakika

17. Diyaliz ve Enfeksiyon Kontrolü

60 Dakika

18.

İmmünkompromize

90 Dakika

19.

Sterilizasyon

Tanımlar

Merkezi

Sterilizasyon

Steril Deponun Özellikleri ve Kontrolü

120 Dakika

20. Hastane Temizliği ve Atık Yönetimi

90 Dakika

21. Antibiyotikler I-II

Antibiyotiklerin Sınıflandırılması

Antibiyotiklerin Uygun Kullanımı

90 Dakika

22. Salgın İncelemesi

90 Dakika

23. Eğitim Programı Geliştirme ve Eğitim Materyali Hazırlama

60 Dakika

24. Veri Girişi Programının Kullanımı

Veri Girişi

Yorumlama

Değerlendirme

90 Dakika

** Her konunun sonunda

TOPLAM (Her gün 60

37 Saat

B.

PRATİK EĞİTİM

1.

Laboratuvar

2. Enfeksiyon Kontrol Hemşireleri ile Servis ve Hasta Başı

Vizitleri

3. Hasta Dosyalarının İncelenmesi ve Tanı Konulması

4. Yoğun Bakım Ünitelerinde Hastane Enfeksiyonlarının Sürveyansı (

İnvaziv

5. Enfeksiyon Kontrol Ekibi'nin Gün İçindeki Toplantılarına Katılma

6. Bilgisayar Programına Veri Girişi, Program Kullanımı

7. Hastane Enfeksiyon Hızları ile İlgili Standart Raporların Hazırlanması

